

Bezpečnost limitů reziduí glyfosátu přezkoumal úřad EFSA. EK rozhodla. Národní opatření možná...

Téma používání glyfosátu v zemědělství bylo zejména v průběhu roku 2018 opakovaně medializováno a komentováno zástupci různých zainteresovaných stran.

Glyfosát je široce využíván jako herbicidu k ničení plevelů, ale také na urychlení dozrávání a na vysušování obilí a jiných plodin.

Experti se přou o nebezpečnost glyfosátu zejména ve spojitosti s rakovinou. Mediální prostředí je zde silně ovlivněno veřejným míněním, a to různými nátlakovými skupinami, tak jako to ostatně bylo v minulosti už mnohokrát. Medializaci podněcují i soudní spory v USA v této věci.

Evropská komise nedávno (opakovaně) odmítla spojitost glyfosátu s rakovinou a prodloužila licenci na použití herbicidu o pět let.

Česká republika nicméně rozhodnutím ministra zemědělství od ledna 2019 zakazuje využívání herbicidu glyfosát na urychlení dozrávání a vysušování plodin a nebude ani možná jeho plošná aplikace. Zákaz se netýká v domácnostech používaných herbicidů s glyfosátem, mezi které patří zejména přípravky Roundup. Cílem MZe je výrazně snížit používání glyfosátu v ČR. Přijímané opatření znamená, že je bude možné použít pouze cíleně v případech, kdy nebude možné použít jiný účinný postup.

Sdělovací prostředky uvádějí, že používání glyfosátu až dosud zemědělcům šetřilo peníze mimo jiné za dosušování, hlavně u kukuřice, řepky a slunečnic. Podle MZe se loni v Česku spotřebovalo 750 000 litrů glyfosátů, v roce 2013 to bylo 935 000 litrů. I bez zaváděných opatření je tedy zřejmý zřetelný pokles aplikace prostředku. Možná i proto se zemědělci (např. Zemědělský svaz ČR) cítí rozhodnutím zaskočení. Navíc jim zřejmě není zřejmý princip „cíleného použití prostředku v případech, kdy nebude možné použít jiný účinný postup“.

Jak uvedeno výše, Evropská komise loni v prosinci prodloužila licenci na používání glyfosátu o pět let. Komise to zdůvodnila prohlášením, že po důkladném posouzení všech dostupných údajů o glyfosátu dospěla k závěru, že neexistuje žádná spojitost mezi glyfosátem a rakovinou u lidí, jak se laická veřejnost obává. Opírala se při tom o posudky Evropského úřadu pro bezpečnost potravin (EFSA) a Evropské agentury pro chemické látky (ECHA), které oba považují glyfosát za neškodný.

Úřad EFSA zveřejnil dvě vědecké zprávy o hodnocení bezpečnosti limitů glyfosátu v potravinách a v krmivech, zprávu přikládáme.

Stanovisko EFSA bylo předáno Evropské komisi, která rozhodla o dalším postupu z pohledu řízení rizik jak popsáno výše.

Tento postup je plně v souladu s mechanismem zajištění bezpečnosti potravin v EU a dělení zodpovědností. Evropská komise je na evropské úrovni zodpovědná za **řízení rizik**. EFSA je základním článkem k zajištění **posouzení rizik**. Zároveň je EFSA zodpovědná za **komunikaci rizik**.

Pro stránky Spotřebitel za kvalitou, kvalita za spotřebitelem (<http://spotrebitelzakvalitou.cz/>) připravil

Ing. Libor DUPAL

Programový ředitel a předseda správní rady, SDRUŽENÍ ČESKÝCH SPOTŘEBITELŮ, z. ú.
Ředitel (statutární orgán), KABINET PRO STANDARDIZACI, o. p. s.
Člen Správní rady (Management Board) EFSA

Říjen 2018

Příloha

EFSA přezkoumal bezpečnost limitů reziduí glyfosátu

Vydáno: 31.5.2018

Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA) dokončil přezkoumání maximálních povolených limitů glyfosátu v potravinách. Vyhodnocení vychází z údajů o reziduích glyfosátu v potravinách, které úřadu EFSA poskytly všechny členské státy EU.

Maximální limity reziduí (MRLs) jsou nastaveny tak, aby spotřebitelé byli chráněni před nadměrným množstvím glyfosátu ve stravě. Hodnoty jsou založeny na analýze všech stávajících povolených použití herbicidu (glyfosátu) v EU.

Nejistoty vyplývající z chybějících informací v poskytnutých datech jsou zmíněny ve zprávě (podrobnosti viz úplné odůvodněné stanovisko). Přezkoumání dat (zahrnující všechny plodiny ošetřené glyfosátem) obsahuje hodnocení rizika, které uvádí, že současné úrovně expozice glyfosátem nepředstavují riziko pro lidské zdraví. V rámci hodnocení úřad EFSA porovnal diety dospělých a dětí v EU s hodnotami bezpečného příjmu, které (EFSA) doporučil v roce 2015.

Zdraví zvířat

Údaje z přezkoumání MRL glyfosátu tvoří také část důkazů použitých ve druhé zveřejněné zprávě, která hodnotí potenciální vliv reziduí glyfosátu v krmivech na zdraví zvířat.

Při hodnocení byly prozkoumány všechny dostupné informace o přítomnosti glyfosátu v krmivech, včetně dovezených krmiv. Úřad EFSA dospěl k závěru, že rezidua glyfosátu v krmivech nemají s největší pravděpodobností vliv na zdraví skotu, ovcí, prasat, koní a kuřat.

Co jsou MRLs?

MRLs jsou horní limity reziduí pesticidů, které jsou legálně přípustné v/na potravinách nebo krmivech, založené na správné zemědělské praxi a nejnižší expozici nezbytné k ochraně citlivých spotřebitelů. Odvozují se po komplexním hodnocení vlastností účinné látky a zamýšleného použití pesticidu. Tyto zákonné limity platí také pro dovážené potraviny a krmiva.

Odkazy na dvě vědecké zprávy zpracované EFSA

- [Reasoned opinion on the review of the existing maximum residue levels for glyphosate according to Article 12 of Regulation \(EC\) No 396/2005](#)
- [Scientific report of EFSA on the evaluation of the impact of glyphosate and its residues in feed on animal health](#)